

jo dog være en aldeles forfængelig Tro at antage, at Ens Modstanders Overbeviisning ikke skulde hænge anderledes sammen med hans hele Væren, end at den skulde kunne falde sammen ved et Foredrag. Det har jeg altsaa slet ikke ventet. Overhovedet tilstaaer jeg, at jeg ikke sætter den umiddelbare Virkning af mit Foredrag høit; jeg troer langt snarere, at det skal have nogen Tid for at gjøre sin Nytte, hvis det igrigt kan gjøre en saadan, og jeg venter kun, at det skal kunne gjøre nogen Virkning hos de Medlemmer, der ikke allerede have deres Overbeviisning fuldt særbig. Forresten mistvivler jeg ikke i saa Henseende, thi jeg har før været i det Tilfælde, hvad der staaer klart for min Erindring, at jeg om et Spørgsmaal, og det et Spørgsmaal af ikke ringe Betydning, nemlig Spørgsmaalet om Bedømmelsen af vor finantzielle Stilling, har udtalt Ansuelser, der i allerhøieste Grad vakte Modsigelse, ogsaa — og det meget stærkt — Modsigelse fra Regjeringsens Side, men i hvilke jeg dog senere har seet, at der er indtraadt en ikke ringe Forandring i den Opfattelse, der tidligere gjorde sig gjældende ligeoverfor mig. Ja, det er der ved tildeels endogsaa gaet mig, som man siger, at det gif den Mand, der skulde hjælpe Gascogueren paa Hesten, nemlig at han, efterat have gjort et Par stærke Anstregelser, der slet ikke nyttede noget, endeligt fik løftet ham saa godt op, at han faldt ned paa den anden Side; man er nu i sin finantzielle Betragtning næsten kommen ligesaa langt over paa den anden Side, som man før var paa den første.

Jeg skal nu dernæst bemærke, at jeg ikke troer, at det var fuldkomment billigt, naar den ærede Minister særligt fremhævede, at jeg ikke var kommen ind paa Lovforslaget i dets Almindelighed eller paa Motiverne for samme, men at jeg kun holdt mig til mere tilfældige Punkter og blot havde fremdraget enkelte Ytringer af ham. Jeg maa nemlig gjøre opmærksom paa, at de Ytringer af ham, som jeg tillod mig særligt at fremdrage, og hvortil jeg knyttede mit Foredrag, vel ganske sikkert vare enkelte Ytringer, men dog ganske vist kun saadanne, hvilke der med Rette skulde og maatte fra min Side tillægges en afgjørende Betydning, selv om de ikke umiddelbart vare frem-

traadte som havende en saadan. Naar jeg nemlig fremhævede, hvad den ærede Minister havde meent at burde paastaae i det andet Thing og der havde rangeret under tre Punkter, som jeg nærmere angav, saa kunde jeg gjerne endnu, hvad jeg ikke gjorde, have tilføjet følgende Ord, hvormed den ærede Minister, efter at have anført disse tre Punkter i det andet Thing, forfattede sit Foredrag der: han sagde: „Disse ere de tre Hovedpunkter, hvorpaa jeg støtter Forlangendet om nu at stride til Været, om nu at bestemme sig til at bygge disse Jernbaner.“ Det vil heraf sees, at, naar jeg just fremdrog disse tre Hovedpunkter, saa var det ikke aldeles tilfældige Enkeltheder, som jeg fremdrog, men Punkter, som der maatte tillægges den meest afgjørende og indgribende Betydning. Dette vil jo da ogsaa fremgaae af disse Punktets Betskaffenhed i og for sig. Hvis det nemlig maatte kunne i og for sig bringes til Evidens, at det ikke var fornødtigt at bygge disse Jernbaner, saa faldt jo dermed Questionen bort, og saa behøvede man ikke engang at undersøge det andet Spørgsmaal, om vor finantzielle Stilling var af den Betskaffenhed, at den kunde gjøre det mere eller mindre tilraadeligt at bygge Jernbaner, og endnu meget mindre behøvede man da at gaae ind paa det tredie. Man havde altsaa ikke nødtigt i saa Fald at behandle alle Punkterne, men en tilstrækkelig Behandling af et enkelt af Punkterne kunde muligt vise sig i og for sig at være fyldestgjørende nok.

Det er blevet sagt, at mine Ytringer vare abstracte, og derved kan jeg jo saa meget mindre beklage mig, som jeg ganske rigtigt endogsaa selv brugte dette Ord, naaget jeg vel veed, at det er et farligt Ord at bruge, thi det Abstracte synes man nu engang i det Hele ikke at holde af, og man antager, at det ikke har nogen synderlig Betydning. Men der er dog i alle concrete Forhold Noget, som man kan abstrahere ud af dem, og i mange Tilfælde er det just den rette og hensigtsmæssige Fremgangsmaade og just den, hvorved man letter sig Vanstælighederne, at man foretager Abstractioner og betragter et eller andet Spørgsmaal abstract, der maaskee just derved, at det i den concrete Fremtræden er sammen-